

Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene na 35. sjednici, koja je održana 5. prosinca 2016. godine, razmatralo je Prijedlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske i sindikalne središnjice podržavaju donošenje Prijedloga uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.
2. Ovom Mišljenju prilaže se izdvojeno Mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca.

IZDVOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

U dostavljenom Prijedlogu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u članku 1. potrebno je navesti puni naziv Uredbe koja se dopunjuje i mijenja, kao i broj Narodnih novina u kojima je objavljena.

Prijedlog Uredbe ne spominje izbjegavanje dupliciranja procjena, na što upozorava Direktiva 2014/52/EU. U tom smislu, Direktiva s intencijom povećanja pravne sigurnosti i učinkovitijeg odlučivanja, propisuje da se različite faze procjene utjecaja projekata na okoliš provode u razumnom roku, ovisno o vrsti, složenosti, lokaciji i veličini projekta. Procjena utjecaja na okoliš treba biti obvezna samo za projekte za koje postoji vjerojatnost da bi mogli imati značajan utjecaj na okoliš. Veličina projekta uglavnom u Uredbi i ovom Prijedlogu Uredbe nije navedena, kao ni u slučaju kada se radi o proširenju ili izmjeni projekta. Nisu naznačene ni precizirane ključne informacije koje bi omogućile nadležnom tijelu da utvrdi trebaju li te izmjene podlijevati procjeni utjecaja na okoliš.

U okviru Prijedloga Uredbe potrebno je definirati:

- Odnos strateške procjene utjecaja zahvata na okoliš i pojedinačnih zahvata,

- Na koji način provesti postupak procjene za tipske zahvate, gdje se radi o istovjetnim tehnološkim postupcima s identičnim utjecajem na okoliš, ali su zahvati predviđeni na različitim lokacijama.

Navedena Direktiva omogućuje u izuzetnim slučajevima u cijelosti ili djelomično, izuzimanje određenog projekta od odredbi Direktive. Omogućuje državama članicama da ocijene da li bi neki drugi oblik procjene bio primjeren, što znači da za određene projekte daje mogućnost nekog kraćeg postupka, koji je bio moguć u prethodnim Uredbama o procjeni utjecaja na okoliš, a ovim prijedlogom je izostavljen iz nepoznatog razloga.

Po dostavljenom Prijedlogu Uredbe, mišljenje upravnog tijela nadležnog za zaštitu okoliša trebat će tražiti za svako pošumljavanje i krčenje šuma, svaku staju i peradarnik, svako parkiralište, trgovački centar, ribnjak i marikulturu, kamp, klaonicu, betonaru, sportsku površinu, svako navodnjavanje, industrijsku zonu, nadzemni elektrovod, vodovod, kanalizaciju, toplovod, proizvodnju pare i tople vode, svaki zahvat urbanog razvoja, svaku prugu, nasipavanje morske obale itd. Znači predloženom izmjenom Uredbe se za čitav niz dodatnih zahvata uvodi postupak ishoda mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode ili nadležnih upravnih tijela u županijama, te je potrebno pojašnjenje – hoće li se nastaviti s praksom primjene članka 140.st. 1. Zakona o zaštiti okoliša na način da se za svaki zahvat u prostoru iz Priloga II. i Priloga III., iako se ne provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, traži elaborat zaštite okoliša? Mišljenja smo da bi u većini slučajeva bio dovoljan idejni projekt za lokacijsku dozvolu iz kojeg bi stručni djelatnici nadležni za zaštitu okoliša mogli procijeniti radi li se o značajnom negativnom utjecaju.

Smatramo da će se ovim prijedlogom povećati broj zahtjeva investitora za mišljenjem. Nedvojbeno je da će se time povećati i opseg posla u MZOIP-u i županijskim upravnim tijelima nadležnim za zaštitu okoliša, te ukoliko nisu osigurana sredstva za nova zapošljavanja, produžit će se postupci za rješavanje istih, a smatramo kako bi iste trebalo ubrzati.

Predlažemo pojašnjenje pojmova koji su s županijske razine prebačeni na državnu razinu npr. što su to zahvati urbanog razvoja: vodovod, odvodnja, ceste, nove stambene zone, sport, kultura, obrazovanje i dr.

Po Zakonu o zaštiti okoliša, procjena utjecaja na okoliš mora se provesti u roku 120 dana s produljenjem od najviše 60 dana. Krajnji rok za donošenje odluke (rješenja) Direktiva propisuje za 90 dana, koji se rok iznimno može produžiti uslijed veličine projekta. Tada je nadležno tijelo dužno pisanim putem obavijestiti nositelja projekta o razlozima produljenja postupka i datumu kada se očekuje donošenje odluke. Navedenog u našem zakonodavstvu i ovom Prijedlogu Uredbe nema i isto treba propisati.

Direktiva od članica zahtijeva utvrđivanje propisanih kazni koje se primjenjuju na kršenje nacionalnih odredbi koje su donesene na temelju Direktive, koje trebaju biti djelotvorne, razmjerne i odgovarajuće. Zakonom propisane kazne nisu odgovarajuće primjenjive i potrebno ih je revidirati u cilju kvalitetne procjene utjecaja zahvata i same zaštite okoliša.

Predlažemo također da Uredba stupi na snagu osmog dana od dana objave.

Prilog I.

Popis zahvata za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš, pod brojem:

„33. Međunarodni i magistralni cjevovodi za transport plina, nafte, naftnih derivata i kemikalija uključivo terminal, otpremnu i mjerno – regulacijsku (redukcijsku) stanicu tehnološki povezanu s tim cjevovodom“

- Izmijeniti tekst na način da glasi: „Cjevovodi promjera većeg od 800 mm i duljine iznad 40 km za prijenos plina, nafte, kemikalija te za prijenos tokova ugljikovog dioksida (CO₂) radi geološkog skladištenja, uključujući povezane kompresorske stanice“. Naime, navedeni zahvat je tako formuliran u Prilogu I. Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

„34. Cjevovodi za transport plinova radi trajnog zbrinjavanja plinova u geološkim strukturama“

- nema propisanih veličina, a u Direktivi je navedeno „Cjevovodi promjera većeg od 800mm i duljine iznad 40 km: a) za prijenos plina, nafte, kemikalija; b) za prijenos tokova ugljikovog dioksida (CO₂) radi geološkog skladištenja, uključujući povezane kompresorske stanice.“

„40. Eksploatacija mineralnih sirovina:

1. energetske mineralne sirovine:

- ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)...

Nisu navedeni kapaciteti odnosno količina izvađene nafte, dok je to u Direktivi jasno navedeno: „ Vađenje nafte i prirodnog plina u komercijalne svrhe, pri čemu je količina izvađene nafte veća od 500 tona dnevno, a plina iznad 500 000 kubičnih metara dnevno.“ Predlažemo da se kapaciteti u navedenim primjerima utvrde.

Postoji još niz zahvata iz Priloga I. i Priloga II. u kojima nije navedena veličina odnosno kapacitet iako Direktiva dozvoljava državama članicama da propišu strože uvjete od uvjeta propisanih Direktivom. Uredba bi trebala doprinijeti poboljšanju

postupka procjene, time i dobiti za stanovništvo i okoliš, a ne povećanju broja nepotrebnih procjena na štetu nositelja projekta i razvoja gospodarstva.

Prilog II.

Sukladno ovom Prijedlogu Uredbe, ocjenu o potrebi procjene potrebno je provesti i za „Cjevovode za prijenos nafte i naftnih derivata plina (visokotlačni plinovodi), kemikalija, pare i vruće vode“, a kako je navedeno pod brojem 2.5. S obzirom da je u Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš NN 61/14, bila postavljena vrijednost od 10 km duljine cjevovoda, kao granična ispod koje nije bilo potrebno raditi ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš, predlažemo da se isti zahtjev zadrži i u ovom Prijedlogu Uredbe.

Popis zahvata za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, a za koje je nadležno ministarstvo pod brojem 3.2. i 3.3. je identičan Prilogu II. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, Narodne novine 61/2014, bez definiranih podataka o kapacitetu (t/god), godišnjoj proizvodnji ili dnevnoj proizvodnji. Zbog nedostatka rangiranja, i male obrtničke radionice bi bile obveznik provođenja ovog prijedloga Uredbe. Kapaciteti hrvatskih ljevaonica značajno su manji od kapaciteta europskih ljevaonica (npr. samo jedna od ljevaonica švedskog Volva ima kapacitet od 130 000 t/god), tako da bi izjednačavanjem s europskim ljevaonicama i nametanjem dodatnih obveza, značajno smanjili konkurentnost hrvatskih ljevaonica.

Stoga, predlažemo dopuniti točke 3.2. i 3.3. na način da glase:

3.2. Ljevaonice metala iznad godišnje proizvodnje 15 000 t/god ili dnevne proizvodnje 5t/dnevno.

3.3. Postrojenja za taljenje obojenih metala i izradu legura izuzev plemenitih metala iznad godišnje proizvodnje 15 000 t/god ili dnevne proizvodnje 5t/dnevno.

Obrazloženje – Definiranjem graničnih podataka, djelatnosti lijevanja metala bile bi izjednačene s ostalim djelatnostima u kojima su navedeni granični podaci (npr. postrojenja za obradu mlijeka ≥ 1 t/dan, punionice vode kapaciteta $\geq 2.000.000$ l/god), pa predlažemo definiranje godišnje proizvodnje ljevaonica iznad kojeg bi postojala obveza provođenja ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Prilog II. točke 3.3. i 3.4. komentar – po ovom Prijedlogu Uredbe sva industrija koja se bavi taljenjem metala je obveznik izrade procjene, za razliku od postojeće Uredbe kad su ljevaonice bile rangirane prema kapacitetu peći. Smatramo da mala postrojenja s malim kapacitetima peći ne bi trebali biti obveznici izrade procjene, te je za isto potrebno definirati granične podatke kako bi bili izjednačeni s djelatnostima u kojima su granični podaci navedeni.

U Prilogu II. točki 13. je navedeno: „Izmjena zahvata iz priloga I. i II. koja bi mogla imati značajan negativan utjecaj na okoliš, pri čemu značajan negativan utjecaj na

okoliš na upit nositelja zahvata procjenjuje Ministarstvo mišljenjem, odnosno u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš“.

Predlažemo dopuniti točku 13. Priloga II. riječima: „Pod značajnim utjecajem smatra se investicija u povećanje kapaciteta ili promjenu tehnologije u proizvodnji“.

Obrazloženje – Smatramo potrebnim razlučiti da li se obveze Prijedloga Uredbe odnose na postojeća postrojenja ljevaonica ili nova-buduća postrojenja. Kako u Prijedlogu Uredbe isto nije navedeno ovo pitanje je potrebno razjasniti kako u tumačenju inspektora na terenu ne bi došlo do improvizacije.

Ukoliko bi se inzistiralo na instaliranim kapacitetima, podaci o instaliranim kapacitetima ljevaonica u pravilu su veći od podataka godišnje proizvodnje i nisu dovoljno tehnološki iskorišteni, to bi imalo dalekosežne posljedice na ovu industrijsku granu jer bi uzrokovalo zatvaranje firmi, smanjenje konkurentnosti i povećanje troškova i administracije. Mali broj ljevaonica koje su preživjele i posluju ne treba dodatno financijski opterećivati izradom elaborata. Hrvatske ljevaonice su uložile značajna sredstva u opremu i tehnologije kako bi bili usklađeni sa potrebnim zahtjevima vezanim uz propise zaštite okoliša, te smatramo da bi samo kod izgradnje novih pogona bila prihvatljiva izrada procjene utjecaja na okoliš.

Prilog V.

Kriteriji na temelju kojih se odlučuje o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš

U točki 1. alineja 5. „onečišćenje i smetnje“ potrebno je definirati pojam „smetnje“, te pojasniti razloge zašto nije navedeno kao u Direktivi „onečišćenje okoliša“?

U točki 2. navodi se dva puta „obalno područje“, a ne spominje se „priobalno područje“ koje je navedeno u Direktivi. Isto je potrebno izmijeniti.

Zamjenik koordinatora Povjerenstva

Denis Čupić, v. r.